

„Gospodarka odpadami - stan wysypiska miejskiego (perspektywy i zagrożenia), zbiórka, magazynowanie, transport, stan przygotowania miasta do całościowej segregacji odpadów (np. u źródła), warianty rozwiązań i nowe trendy w gospodarce odpadami”.

Informacja dotycząca gospodarki odpadami - stan składowiska miejskiego (perspektywa i zagrożenia), zbiórka, magazynowanie, transport, budowa nowych niecek oraz budowa termicznej instalacji przekształcania odpadów (dotychczasowych i przyszłych działań).

Gospodarka odpadami w Płocku aktualnie prowadzona jest z udziałem instytucji i podmiotów, którym przydzielono do realizacji jej podstawowe elementy w zakresie:

- A. Organizacji systemu – właściwe wydziały UMP
- B. Odbioru zmieszanych odpadów komunalnych z miejsc ich powstawania przez uprawnionych do takiej działalności przedsiębiorców. Zadania te wykonują głównie SITA PGK, REMONDIS, EKOMAZ.

Uprawnieni przedsiębiorcy realizują odbiór odpadów z miejsc ich powstawania na podstawie umów cywilno prawnych zawartych z zarządcami bądź właścicielami nieruchomości. Najczęściej odpady komunalne występują w formie zmieszanej.

- C. Odbioru innych odpadów komunalnych sortowanych bądź w formie zmieszanej np. odpadów kuchennych, parkowych czy też wielkogabarytowych itp. System współpracy podobny do w/w.
- D. Odbioru odpadów selektywnie zbieranych w tzw. systemie segregacji u źródła. W praktyce należy stwierdzić, że jest to zbiórka zmieszanych odpadów opakowaniowych. System organizowany i nadzorowany przez Związek Gmin Regionu Płockiego.
- E. Zagospodarowanie odpadów poprzez ich mechaniczno biologiczne przetwarzanie oraz deponowanie na składowisku frakcji tzw. balastu – pozostałość po w/w przetwarzaniu. Aktualnie największy strumień stanowią odpady komunalne zmieszane najtrudniejsze i najkosztowniejsze w obróbce. Dalej w ilości ok. 4% masy ogółem to zmieszane odpady opakowaniowe selektywnie zbierane i ok. 1% masy ogółem odpady wielkogabarytowe. Wymienione (ale nie tylko) odpady kierowane są do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach k/Płocka Spółka z o. o.

Rewolucyjne rozwiązania wprowadzone zmianą z dnia 01.07.2011. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uwypukliły zadania jakim winna w przyszłości sprostać ZUOK Spółka z o. o. Niemniej jednak od przyjętej strategii zależeć będzie kierunek i zakres działań inwestycyjno organizacyjnych w Spółce. Zwiększająca się z każdym rokiem ilość odpadów kierowanych do Zakładu wymusiła już z końcem grudnia 2011r wprowadzenie zmian organizacyjno technicznych polegających na uruchomieniu systemu trzymianowego. Dodatkowe zatrudnienie wymagało zwiększenia bazy socjalnej załogi poprzez dobudowanie pomieszczeń kontenerowych i zmianę przeznaczenia (adaptację) pomieszczeń biurowych.

Dalsze działania związane są z zakresem, kosztami, rozwojem i organizacją selektywnej zbiórki odpadów. Od tych decyzji (oczywiście w perspektywie ewentualnej budowy Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych) zależeć będzie ewentualny zakres modernizacji Sortowni i Kompostowni. Te problemy oraz kłopoty związane z brakiem docelowego Składowiska przeznaczonego do deponowania „balastu” stanowią podstawowe zadanie Spółki. W aktualnej sytuacji są to najważniejsze elementy w technologii.

1. Stan Składowiska

Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach posiada Składowisko odpadów balastowych składające się z czterech kwater.

Na kwaterach o numerach I i II zakończono eksploatację i zrehabilitowano je. W obu kwaterach wykonano studnie i sieć do odbioru gazu składowiskowego zawierającego gaz energetyczny - metan, oraz wykonano podłączenie do elektrowni składającej się z dwóch agregatów o maksymalnej mocy elektrycznej ok. 0.30 MW.

Kwaterny oznaczone numerami 01 i 02 są nadal eksploatowane

Aktualny stan prawny Składowiska odpadów komunalnych został przedstawiony poniżej. Spółka posiada:

- a) „Pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do składowania odpadów ważne do dnia 31 grudnia 2012 roku. Aktualnie trwa proces wprowadzania do niego zmian w zakresie dotyczącym punktu c) poniżej,
- b) „Instrukcję eksploatacji składowiska” - opracowaną po zatwierdzeniu projektu budowlanego pn. „Podniesienie górnego poziomu deponowania odpadów na kwaterze 01 oraz części kwatery 02 składowiska odpadów komunalnych w Kobiernikach o 5.0 m tj. do rzędnej 112.0 m n.p.m.”,
- c) „Pozwolenie na użytkowanie składowiska obejmującego kwaterę oznaczoną nr 01 i części kwatery oznaczonej nr 02”.
- d) w zaawansowaniu rozwiązanie problemu związanego z odgazowaniem kwater 01 i 02. Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez ZUDP Starostwa Płockiego. Złożono wniosek o pozwolenie na budowę dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa instalacji odgazowania składowiska odpadów komunalnych wraz z instalacją do produkcji energii elektrycznej z odzyskiem i wykorzystaniem ciepła na potrzeby Zakładu”. Z uwagi jednak na formalną wadliwość projektu w/w Pozwolenie nie może być wydane. Planuje się przeprowadzenie zmian w dokumentacji i ponowne złożenie wniosku. Zakłada się uzyskanie pozwolenia na budowę jeszcze w II kw. 2012 r.

Na podkreślenie zasługuje charyzma z jaką ZUOK dąży do rozwiązania choćby w części problemu dotyczącego deponowania „balastu”. Brak takiej możliwości to znaczący wzrost kosztów związanych z koniecznością wywozu odpadów. Ten stan niechybnie będzie skutkował niebawem znaczącym wzrostem opłat za zagospodarowanie odpadów.

Spółka posiada wolną pojemność składowiskową zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, pozwala to na deponowanie odpadów balastowych przez okres jeszcze tylko ok. 8 miesięcy, przy aktualnym poziomie strumienia wejściowego do Zakładu. Utrzymanie wywozu odpadów w wysokości około 70% (frakcja 191212) na inne składowiska lub do innych zakładów przerobu odpadów, pozwoli przetrwać do czasu oddania pierwszej sekcji nowej kwatery deponowania balastu, której wykonanie zakładamy na pierwszą połowę 2014 roku. Należy zaznaczyć iż koszt wywozu odpadów poza Kobierniki w roku 2011 wyniósł 5.123.688 zł.

2. Zbiórka, magazynowanie, transport, stan przygotowania miasta do segregacji odpadów.

Zbiórka oraz transport do miejsca utylizacji są najdroższą częścią składową racjonalnej gospodarki odpadami stanowiące bowiem aż 50 - 65% całkowitego kosztu utylizacji odpadów komunalnych. W interesie każdego samorządu gminnego powinno być wprowadzenie i rozwijanie zasad funkcjonowania segregacji odpadów u źródła ich powstawania, efektem takiego działania jest możliwość kontroli wielkości odzysku. W tej sytuacji sprawą szczególnej wagi jest umiejscowienie Spółki w systemie gospodarowania odpadami, znalezienie w nim miejsca dla jedyne w powiecie płockim istniejącego i funkcjonującego zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych jakim jest ZUOK w Kobiernikach.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w mieście Płocku oraz okolicznych gminach winien być ukierunkowany na ZUOK który może stać się jednym z trzech istniejących w regionie płockim zakładem utylizującym odpady komunalne. Wiąże się to

 2

z koniecznością przeanalizowania kierunku modernizacji zmierzającego do uwzględnienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, której budowa jest wyzwaniem czasu i nie sposób jej uniknąć.

3. Budowa nowych niecek oraz budowa termicznej instalacji przekształcania odpadów.

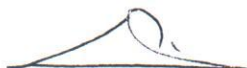
- a) W II kwartale bieżącego roku Spółka powinna uzyskać decyzję pozwolenia na budowę nowej kwatery przy założeniu że, proces nie zostanie zakłócony odwołaniami, zażaleniami czy skargami komitetów społecznych. Procedury administracyjne dotyczące lokalizacji nowej kwatery w tzw. rynnie kobiernickiej w bezpośredniej bliskości istniejących kwater, zostały wszczęte w I kwartale 2008 roku i dziś są na etapie wydanej Decyzji środowiskowej z dnia 15.07.2011. utrzymanej w mocy przez Organ II Instancji, zaskarżonej przez Społeczny Komitet na rzecz Ekologii z siedzibą w Wyszynie do WSA w Warszawie oraz Decyzji lokalizacyjnej nr 13/2011 z dnia 05.03.2012. przy jednoczesnym nie uznaniu za stronę w postępowaniu ww. Komitetu. Aktualnie Zarząd Spółki zintensyfikował działania związane z budową nowej kwatery składowiska. Obiekt przy wybiórczym deponowaniu odpadów winien zapewnić możliwość deponowania balastu po segregacji odpadów przez co najmniej 15 - 20 lat.
- b) Uzyskanie pozwolenia na budowę nowej kwatery i realizacja nie jest ostatnim działaniem w tym zakresie. W/w intensyfikacja to także działania Zarządu w poszukiwaniu innych lokalizacji. Na tym etapie prowadzonych prac należy wspomnieć o wytypowaniu miejsca w odległości około 36km od Płocka. Trwają wstępne rozmowy z władzami wykonawczymi samorządu miejscowego. Dokonano początkowych ustaleń dotyczących podziału zadań.
- c) Kolejnym, a właściwie prowadzonym równolegle zadaniem są działania zmierzające do docelowego rozwiązania problemu zagospodarowania odpadów to jest budowy instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych (TPOK) dla potrzeb miasta i regionu. Zarząd Spółki prowadził intensywne prace związane ze stworzeniem możliwości dla budowy instalacji TPOK. Podjęcie decyzji o budowie oraz możliwość powstanie instalacji TPOK w okresie najbliższych 5 – 6 lat skłania do takich działań organizacyjnych, aby w sposób racjonalny zapełniać nową kwaterę, by jej eksploatacja trwała możliwie najdłużej. Procedury rozstrzygające o uwarunkowaniach niezbędnych do podjęcia decyzji o zastosowaniu nowoczesnych metod zagospodarowywania odpadów z wykorzystaniem technologii termicznego przekształcania odpadów Spółka rozpoczęła w roku 2007. Pierwszym opracowaniem był dokument pn. „Wstępna koncepcja rozwiązań organizacyjnych i technicznych systemowej gospodarki odpadami komunalnymi Region - Płock”. Kolejne to poszczególne elementy „Wstępnego Studium Wykonalności” dla inwestycji – budowa instalacji TPOK. O wszystkich działaniach podejmowanych przez Spółkę w tym zakresie, o poszczególnych etapach prac, Właściciel był informowany na bieżąco. Finałem prac było wypracowanie propozycji lokalizacyjnej dla budowy przedmiotowej instalacji ze wskazaniem terenów ZUOK w Kobiernikach, Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Maszewie lub Płockiego Parku Przemysłowo – Technologicznego. Dla jej realizacji wybrano formułę wykonania inwestycji w ramach ustawy z dnia 19.12.2008 r. o partnerstwie publiczno prywatnym – „PPP” i ustawy z dnia 9.01.2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi. Przyjęto formułę realizacji „DBFO” czyli projektuj, finansuj, buduj i zarządzaj. W wyniku wszczętej procedury wyłonienia partnera przeprowadzone zostały dwa etapy negocjacji z siedmioma zainteresowanymi podmiotami zarówno z kraju jak i z zagranicy. Uwzględniając sugestie wynikające z przeprowadzonych negocjacji, dotyczących możliwości zagospodarowania nadmiaru ciepła powstającego w rezultacie funkcjonowania instalacji TPOK, jak również biorąc po uwagę dotychczasowe protesty okolicznych mieszkańców oraz opory społeczne przeciwko funkcjonowaniu istniejącego już w

Kobiernikach Zakładu, podjęto działania zmierzające do zmiany lokalizacji dla budowy instalacji TPOK. Po wnikliwej analizie warunków realizacji, kosztów eksploatacji Instalacji, Zarząd Spółki postanowił czasowo wstrzymać postępowanie w powyższej lokalizacji w celu przeprowadzenia dodatkowego procesu związanego z poszukiwaniem innych bardziej atrakcyjnych miejsc budowy instalacji ekologicznej elektrociepłowni na paliwo jakim będą przygotowane odpady pochodzenia komunalnego. Atrakcyjność lokalizacyjna polegać ma między innymi na możliwie najskuteczniejszym wykorzystaniu wyprodukowanej w ITPOK energii (dostęp do istniejących przyłączy elektroenergetycznych w tym ciepłych wykorzystywanych do zaspokajania potrzeb społeczeństwa). Po przeprowadzonych wizjach w terenie, analizach własnościowych gruntów, koncepcji zabudowy oraz po wstępnym typowaniu najbardziej prawdopodobną wydaje się być lokalizacja na osiedlu Trzepowo w Płocku. Aktualnie przygotowuje się przeprowadzenie ogólnej oceny hydrogeologicznej gruntów, rozeznania środowiskowych możliwości oddziaływania, spraw z zakresu komunikacji drogowej i dalej koniecznych zmian w Miejsowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego oraz innych niezbędnych działań dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Działania te są prowadzone pod nadzorem Prezydenta Miasta Płocka.

4. Warianty rozwiązań i nowe trendy w gospodarce odpadami.

Zintegrowany system gospodarki odpadami w przypadku spójności z przepisami prawa oraz Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami jako prawa miejscowego pozwala wyodrębnić kilka wariantów rozwiązań funkcjonalnych. W każdym jednak przypadku elementem najważniejszym jest dostęp do instalacji przetwarzania odpadów, ich techniczne możliwości postępowania z odpadami oraz dalsza ewentualna rozbudowa lub nawet zmiana przyjętej technologii. Krokiem następnym winno być dostosowanie sposobu zbiórki odpadów komunalnych do aktualnych możliwości wyznaczonych w WPGO regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) wraz z przypisanym im obszarem (regionem lub jego częścią). Najważniejszym przesłaniem każdego rozwiązania winno być spełnienie wymaganych poziomów deponowania i odzysku oraz takie postępowanie z odpadami by minimalizować ich oddziaływanie na środowisko. W zależności od stopnia technicznego zaawansowania RIPOK oraz poziomu edukacji można zróżnicować warunki realizowania kolejnych etapów zintegrowanego systemu. Każdym jego elementem musi być selektywna zbiórka odpadów komunalnych w co najmniej takich frakcjach jak papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe i odpady ulegające biodegradacji. Samorządy mogą zwiększyć zbiór w/w frakcji przy czym duże znaczenie ma tu istniejący czy rozbudowujący się rynek recyklerów i sposób dalszego przetwarzania. W Płocku na wybranych terenach Mazowieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej realizowana jest poprzez kilka kontenerowych mikrosortowni osiedlowych zbiórka ponad 20-tu frakcji. Można również zdecydować czy zbiórka ma być realizowana u źródła, czy tylko poprzez tworzone punkty selektywnego zbierania odpadów lub poprzez połączenie tych systemów (taki trend występuje obecnie). Niektóre samorządy decydują również o selektywnym zbieraniu w podziale „suche i mokre” czy też poprzez łączenie kilku frakcji w jednym pojemniku zwłaszcza w przypadku dostępu do profesjonalnej sortowni. Następnym elementem systemu są instalacje RIPOK do których winny być kierowane zmieszane odpady komunalne, odpady zielone i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Przewiduje się, iż znaczący strumień stanowiąc będą zmieszane odpady komunalne, które przy dobrze działającym systemie selektywnej zbiórki muszą być praktycznie jedynym źródłem utrzymania takich instalacji. Do najważniejszych wariantów dalszego postępowania z odpadami należy zaliczyć mechaniczno – biologiczne oraz termiczne przetwarzanie. Każdy z tych sposobów ma swoje wady i zalety. W przypadku pierwszym wymagany jest dostęp do bezpiecznego składowiska z zapewnieniem deponowania na co najmniej 15 lat. Mimo wielu technologii budowy w tym betonowych

deponatorów problem polega bardziej na trudnościach lokalizacyjnych (opór społeczny) niż technicznych. Przy czym w kolejnych latach kryteria składowania będą coraz ostrzejsze, a tendencja europejska ukierunkowana jest na zaprzestanie składowania w ogóle. Trudnym elementem takiej instalacji jest również brak możliwości dostatecznego zagospodarowania produktów z procesu kompostowania. Termiczne przekształcanie odpadów w ITPOK stanowi obecnie trend ogólnie europejski. Technologii jest kilka (zgazowania, plazmy, itp.) przy czym najczęściej budowane są elektrociepłownie rusztowe na paliwo jakie stanowią odpady komunalne. W tym przypadku nie występują wyżej opisane problemy. Wadą takiego rozwiązania jest natomiast wymóg lokalizacyjny związany z warunkiem bliskości dużej aglomeracji pozwalającej na zagospodarowanie znacznej ilości ciepła powstającego w procesie spalania. Wydaje się, że jesteśmy na najlepszej drodze by ten problem rozwiązać ostatecznie.

Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Popławski

Prezes Zarządu
Stefan Kotlewski